

небезпідставно побоюються, що місцеве самоврядування навряд чи перестане бути продовженням вертикалі державної влади.

Вкрай актуальним залишається питання реформування державної служби в Україні, особливо в контексті очікуваних змін до Конституції України. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року затверджено Стратегію реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року, яка визначає проблеми, які потребують розв'язання, мету, шляхи реалізації, індикатори реформи державної служби та служби в органах місцевого самоврядування та містить комплекс першочергових завдань і заходів, спрямованих на забезпечення розвитку державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Однак аналіз цього документу свідчить про його декларативний характер, адже будь яка реформа починається з аналізу переваг та недоліків існуючої системи. Нині Україна має унікальний історичний шанс відбутись як держава, а українці – як державна нація. Зовнішня агресія зробила нашу державу монолітною, а громадянське суспільство зрілим.

Таким чином, враховуючи важливість приєднання України до європейських правових стандартів, важливе значення має прискорення правової реформи. Взагалі реформування правової системи України — це складний та багатогранний процес, що вимагає глибокого наукового аналізу державно-правової дійсності. Реформа в державному управлінні України значною мірою вимагає належний організаційний і правовий супровід, чіткості поставлених завдань, політичного консенсусу при її здійсненні, контролю за публічною адміністрацією та необхідності залучати всі соціальні фактори і можливості державного механізму.

Список використаних джерел:

1. Безродна В. І. Суспільна свідомість і становлення громадянського суспільства в Україні / В. І. Безродна // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2002. – №16. – С. 440–444.
2. Ворожбит О. Проблеми українського громадянського суспільства // Український тиждень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/World/111590>
3. Конституція України: Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
4. Конституційне право України /За ред. Ю. М. Тодику, В.С. Журавського. – К.: «Ін Юре», 2002. – С. 187.
5. Конституція незалежної України: Документи, коментарі, статті. Книга перша. – К., 1995. – С. 136.
6. Кратюк В. Правові та політичні аспекти взаємодії громадянського суспільства і демократичної держави //Держава і право. –№ 7. – С. 222–229.
7. Кресіна І. О. До питання про визначення поняття громадянського суспільства і української революції 2004 року / І. О. Кресіна// Політичний менеджмент. – 2005. – № 6 (15).
8. Потіха А. Конституційна Асамблея як одна зі складових реформування політичної системи / А. Потіха [Potikha A. Constitutional Assembly as one of the components of the political system reformation] – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/asambleya/reform_pol.php
9. Теория государства и права в вопросах и ответах: Учебно-методическое пособие /Под ред. Ю.Н. Обо ротова. – Х.: ООО «Одиссей», 2005. –С. 58.
10. Ярошенко В.М. Громадяни правової держави від виховання поваги до справедливості // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. праць. –Вип. 9. – Одеса, 2000.

**Ковтун Олена Сергіївна студент 3го
курсу ННІЗН НАВС
Науковий керівник:
Тихомиров Д.О. старший викладач
кафедри теорії держави та права
НАВС, кандидат юридичних наук**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ УКРАЇНИ

Нація і людина – їх вільне життя у єдності і демократії є найважливішим мірилом діяльності української влади. Докорінна зміна суспільних відносин потребують оновлення системи норм права й розвитку на їх фундаменті принципово нового державного апарату.

Для українського суспільства питання вдосконалення діяльності державного апарату постали особливо гостро, що пояснюється наявністю таких проблем, як: економічний занепад; поглиблення політичної кризи; соціальна криза; нераціональна реалізація конституційного принципу поділу влади; відсутність демократичних традицій парламентської роботи (досвіду законотворчості, реалізації парламентом контрольної функції; процесуально-процедурних механізмів розв'язання конституційноправових конфліктів).

Єдність системи державних органів забезпечується за допомогою системи принципів. Саме вони забезпечують основу організації та функціонування державного апарату, мають динамічний характер, створюються чи змінюються відповідно до потреб суспільного розвитку та етапу функціонування держави і, як правило, закріплюються конституційно.

До основних принципів організації та діяльності державного апарату слід віднести:

1) оптимальність організації та функціонування державного апарату. Цей принцип має важливе значення для реалізації завдань держави. Саме він забезпечує вірне ставлення до структури апарату держави, формулювання його завдань і функцій. Адже громіздкий, ускладнений апарат не може забезпечити чіткості, якості і простоти управлінського впливу держави, а спрощений підхід до апарату держави не забезпечить комплексності та єдності процесу управління суспільством.

Змістом зазначеного принципу є:

- виваженість функціональної характеристики структур державного апарату;
- відповідність системи органів можливості вирішення поставлених завдань;
- доцільний зв'язок та взаємодія елементів апарату держави, що забезпечує його несутеречливість і цілісність;
- існування лише тих структур, які об'єктивно обумовлені рівнем розвитку суспільства та його потребами.

2) демократизм. Цей принцип передбачає широке залучення населення до активної участі у формуванні та організації діяльності державного апарату, створення рівних умов участі громадян в управлінні державою з урахуванням особистих якостей кожного;

3) ефективна діяльність державного апарату. Цей принцип має важливе практичне значення, який визначає ступінь реальності його функціонування. Він надає можливість:

- забезпечити прийняття апаратом тих рішень, які відповідають інтересам суспільства;
- досягти чіткості та повноти формулювання покладених на державні структури повноважень;
- визначити можливості реального впливу державних органів на суспільство з метою надання йому рис системності;
- визначити ступінь практичної реалізації функцій та завдань відповідних органів держави;
- обґрунтувати шляхи підвищення ефективності діяльності апарату держави як системної комплексної категорії.

4) гуманізм (пріоритет прав і свобод людини). Цей принцип передбачає конституційне закріплення прав і свобод людини, яка є найвищою цінністю суспільства та держави. Визначення у діяльності державних структур верховенства інтересів, прав і свобод людини. Закріплення засобів відповідальності владних структур держави та їх посадових осіб за порушення конституційно закріплених прав і свобод людини і громадянина;

5) єдність і розподіл влади. Цей принцип зумовлює належність державної влади народу та передбачає її розподіл на законодавчу, виконавчу та судову. Поділ влади має глибокий демократичний зміст, оскільки він спрямований, згідно з концепцією Ш. Монтеск'є, на недопущення концентрації державної влади в руках однієї людини, органу або класу, пов'язаного з цим можливого свавілля, а також на забезпечення політичної свободи людини і громадянина. Тобто без розподілу влади демократії бути не може.

Концепція розподілу влади законодавчо закріплена у ст. 6 Конституції України. Органи законодавчої, виконавчої і судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент — Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України розглядається як вищий орган у системі органів виконавчої влади, до яких входять також центральні органи виконавчої влади та місцеві державні адміністрації. Правосуддя, згідно з нормами Конституції, може здійснюватися виключно судами.

Реальність вказаного принципу забезпечується наявністю механізму стримувань і противаг, який протидіє сваволі, беззаконню з боку органів державного апарату, і тим самим створює певну конкуренцію між владними структурами. Так, органи законодавчої влади стримують виконавчу владу, оскільки остання не може виходити за межі прийнятих парламентом законів. Парламент формує або бере участь у формуванні вищого органу виконавчої влади — уряду, здійснює парламентський контроль за його діяльністю щодо виконання ним законів. У свою чергу вищі органи у системі виконавчої влади наділяються правом законодавчої ініціативи.

За парламентсько-президентської форми правління президент, за наявності певних, передбачених Конституцією України умов має право розпустити парламент і, навпаки, парламент теж за відповідних умов — усунути президента з посади у порядку імпічменту.

Органи судової влади захищають права і свободи людини і громадянина від будь-якого свавілля з боку державних органів. Окрім того, Конституційний Суд України може стримувати як законодавчу так і виконавчу владу шляхом визнання законів, прийнятих парламентом, і нормативно-правових актів вищих органів виконавчої влади неконституційними у разі, якщо вони не відповідають нормам Конституції України;

6) верховенство права. Цей принцип передбачає його конституційне закріплення та виражається у праві кожного громадянина оскаржити у судовому порядку будь-яке рішення державних органів, відшкодуванні шкоди, заподіяної їм незаконними діями посадових осіб;

7) законність. Цей принцип передбачає функціонування лише тих владних державних органів, які передбачені конституцією і у межах, визначених чинним законодавством. їх діяльність спрямована на виконання конституції, законів та єдиним застосуванням нормативно-правових актів на всій території держави;

8) професіоналізм. Цей принцип визначає необхідність реалізації владних повноважень на професійній основі, наявність комплексу спеціальних знань суб'єктів владних відносин та можливість їх оптимального застосування для досягнення поставленої мети. У державних органах створюються сприятливі умови для добору і розстановки високопрофесійних службовців. Від того, якими засобами (анкетування, співбесіда, тестування, екзаменування) і відповідні до яких критеріїв здійснюється добір претендентів на посаду, залежить ефективність діяльності державного апарату.

До принципів організації і діяльності державного апарату також відносять:

- ієрархічність;
- поєднання виборності і призначуваності;
- поєднання колегіальності та єдиноначальності;
- гласність і урахування громадської думки;
- рівний доступ громадян до державної служби тощо.

Також хотілося б додатково відмітити принципи зазначені у законі України «Про Національну поліцію», як нормативно правового акту, який встановлює якісно нові засади у регулюванні правоохоронної частини державного апарату:

-дотримання прав і свобод людини;-відкритість та прозорість;-політична нейтральність.

Перераховані вище принципи формування і діяльності державного механізму як системи державних органів, що розглядаються у взаємозв'язку і взаємодії, надають механізму держави необхідні для його успішного функціонування цілеспрямованість, єдність і цілісність, забезпечують ефективне виконання владних повноважень.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята на 5 сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К., 1996. – 119 с.
2. Про національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII.
3. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник/ С.Л. Лисенков . – Київ : Юрисконсульт : КНТ, 2006 . – 355 с.
4. Скакун О. Ф. Теорія держави і права / О. Ф. Скакун. – Харків: Консум, 2001. – 656 с.
5. Теорія держави і права: Навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін.; За заг. ред. С.Л. Лисенкова, В.В. Копейчикова. - К.; Юрінком Інтер, 2003. 368 с.
6. Теорія держави і права: Навчальний посібник / А.Ю. Олійник, С.Д. Гусарєв, О.Л. Слюсаренко. - К.: Юрінком Інтер, 2001 р. - 176 с.

Кожевніков Віктор Олександрович,
слухач 3 курсу ННІЗН
НАВС
Науковий керівник: Старицька
О.О., доцент кафедри теорії
держави та права НАВС, кандидат
юридичних наук

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА МИРНЕ ЗІБРАННЯ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Згідно частини 1 статті 39 Конституції України та частини 1 статті 11 Конвенції прав і основоположних свобод людини від 1950 року громадяни мають право на мирні збори, мітинги, походи і демонстрації. Однак, до сих пір не прийнято окремого закону який би чітко здійснював регулювання питання мирних зібрань, існує лише його проект. Наявність такої законодавчої прогалини у свою чергу призводить до зловживань з боку органів державної влади в цій сфері. Однак, нині в Україні існують окремі нормативні акти, що опосередковано врегульовують дану проблему, а саме, рішення конституційного Суду України, практика Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ), законодавчі акти УРСР, деякі положення Кодексу адміністративного судочинства.

Про необхідність законодавчого врегулювання питання щодо мирних зібрань в Україні висловив і ЄСПЛ у справі Веренцова, в якій суд зазначив, що ця справа: «виявляє структурну проблему, а саме законодавчу прогалину стосовно свободи мирних зібрань, яка залишається в Україні з часів розпаду Радянського Союзу. Дійсно, єдиним існуючим документом, який на сьогодні встановлює порядок проведення демонстрацій, є Указ, який був прийнятий у 1988 році в СРСР, який зазвичай не визнається українськими судами як такий, що підлягає до застосування. Тому, відповідно до статті 46 (обов'язкова сила рішень та їх виконання), Суд запропонував Україні терміново реформувати її законодавство та адміністративну практику з метою визначення вимог до організації та проведення мирних демонстрацій, так само як і підстави для їх обмеження» [1].

Звертаючись до міжнародної практики, можемо зазначити, що згідно частини 2 статті 11 Декларації прав і основних свобод людини від 1950 року, здійснення права на мирне зібрання не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [3].

Згідно керівних принципів щодо свободи мирних зібрань ОБСЄ, будь-які обмеження зібрань повинні ґрунтуватися на положеннях національного законодавства, що повинно мати ясне і чітке формулювання для того, щоб кожен міг передбачити наслідки своїх дій. Недостатньо, щоб поведінка була просто образливою з погляду моральності; необхідно, щоб воно вважалося злочинною і визначалося законом як така.

Ця вимога правової визначеності в рівній мірі застосовується до всіх видів обмежень (накладаються до, під час і після проведення зборів), включаючи, наприклад, законодавчі положення,